

MAKSU- JA TOLLIAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Maksu- ja Tolliamet

Juurdepääsupiirangu algus: 29.04.2025

Juurdepääsupiirangu lõpp: 29.04.2030

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 19, MKS § 26 lg 1

Dmitri Rozenblat
Ellex Raidla Advokaadibüroo OÜ
dmitri.rozenblat@ellex.legal

Teie 14.04.2025

Meie 29.04.2025 nr 9-18/010759-1

Elektrointensiivse ettevõtja elektrienergia salvestustegevus

Esitasite selgitustaotluse elektrienergia salvestustegevuse võimalikest mõjudest nii elektrointensiivse kui intensiivse gaasitarbimisega ettevõtja aktsiisisoodustusele, mille kohaselt kavandatakse soodusaktsiisimääraga maksustatud elektrienergia soetamist, salvestamist ning edasist kasutamist ja müüki kolmel alternatiivsel moel.

Vastus selgitustaotluse küsimusele 2.1. (i):

1. Alternatiivi I kasutamisest kavandatud moel ei nähtu ei selgitustaotlusest ega ATKEAS-st asjaolusid, mis välistaksid elektrointensiivsel ettevõtjal aktsiisivabastuse loa omamise ja sellega ka soodusaktsiisimääraga maksustatud elektrienergia tarbimise võimaluse. Olete selgitustaotluses jõudnud õigele järeldusele, et ATKEAS ei piira elektrointensiivsel ettevõtjal jaotusvõrgust edastatud soodusaktsiisimääraga maksustatud elektrienergia ajutist salvestamist ning selle hilisemat tarbimist.
2. Siiski avaldab elektrienergia salvestustegevus tõenäoliselt teatavat mõju ettevõtja elektrointensiivsuse suurusele (sõltuvalt selle hindamise perioodist), kuna elektrienergia kogumaksumuse arvutamisel (ATKEAS § 69²) ning lisandväärtuse arvutamisel (ATKEAS § 20²) aluseks võetavad andmed võivad langeda erinevatele aegadele. Mõju potentsiaalse suuruse (ja sellega riski elektrointensiivse ettevõtja aktsiisisoodustuse kadumisele) saab ettevõtja eelnevalt leida koos elektrointensiivsust hindava sõltumatu vandeaudiitoriga.
3. Alternatiivi II kasutamise välistab salvestusseadme omamine ja käitamine elektrointensiivsest ettevõtjast erineva kolmanda isiku poolt, mis on vastuolus elektrointensiivse ettevõtja kohustusega kasutada jaotusvõrgust edastatud soodusaktsiisimääraga maksustatud elektrienergiat ainuisikuliselt (ATKEAS § 69⁶ lg 1 p 7²). Teisisõnu ei ole elektrointensiivsel ettevõtjal lubatud edastada jaotusvõrgust soetatud elektrienergiat omakorda kolmandatele isikutele, sh salvestamiseks. Elektrienergia ainukasutuse nõude rikkumine toob elektrointensiivsele ettevõtjale kaasa tagajärjed, millele olete ka ise selgitustaotluses viidanud: aktsiisimäärade vahe tasumise kohustuse (ATKEAS § 24 lg 6⁵ p 1, maksukohustus tekib seejuures kogu majandusaasta algusest kuni rikkumiseni tarbitud elektrienergialt) ning aktsiisivabastuse loa kehtetuks tunnistamise (ATKEAS § 69⁵ lg 3 p 8).

4. Täiendavalt märgime, et Alternatiivi II kasutamise asjaolud on kohati ebaselged, mille tõttu ei ole siinkohal võimalik anda ammendavat seisukohta kõikide selle alternatiiviga kavandatud tegevuste vastavusest kehtivale õigusele ning võimalikest mõjudest elektroiintensiivsele ettevõtjale. Olulisimad ebaselgused on:
- 4.1. Salvestusseadme paigaldamisel elektroiintensiivse ettevõtja territooriumist mujale ei ole arusaadav, kuidas ta seal soetab jaotusvõrgust soodusaktsiisimääraga maksustatavat elektrienergiat (liitumispunkt on aktsiisivabastusluba mitte omava teise isiku nimel, kes seega on ka elektrienergia soetajaks) ning kuidas soetatud elektrienergia järgnevalt jõuab tarbimiseks tema tegevuskohta. Võrguettevõtja tohib soodumääraga maksustatavat elektrienergiat edastada üksnes aktsiisivabastuse luba omavale elektroiintensiivsele ettevõtjale (ATKEAS § 69² lg 1 p 5), mitte mujal asuvatele erinevaid teenuseid – sh elektrienergia salvestamiseks ja/või edastamiseks – osutavale kõrvalisele isikule.
- 4.2. Selgitustaotluse kohaselt tarbib liitumispunkti kaudu edastatud ja salvestatud soodusaktsiisimääraga maksustatud elektrienergia tervenisti ära vaid elektroiintensiivne ettevõtja. Seetõttu jääb ebaselgeks kolmandale isikule kuuluva salvestusseadme (aku ja selle lisaseadmed) tööks vajaliku elektrienergia soetamine ja aktsiisiga maksustamine. Esitatud kirjeldusest jääb mulje, et salvestusseadme tööks vajaliku elektrienergia soetab samuti elektroiintensiivne ettevõtja, millega rikutaks eespool juba selgitatud soodusaktsiisimääraga maksustatud elektrienergia ainuisikulise kasutamise kohustust.

Vastus selgitustaotluse küsimusele 2.1. (ii):

5. Kuna Alternatiiv III on Alternatiivi II edasiarendus, siis korduvad viimast puudutavad välistused ja ebaselgused. Täiendavalt kavandatakse Alternatiiv III puhul (1) elektrienergia soetamist jaotusvõrgust maksustatuna eraldi soodus- ja tavaaktsiisimääraga või (2) jaotusvõrgust soetatud elektrienergia edasist müüki elektroiintensiivselt ettevõtjalt salvestusseadme omanikule, mis mõlemad ei ole ATKEAS-e kohaselt võimalikud.
6. Kogu aktsiisivabastuse luba omavale elektroiintensiivsele ettevõtjale jaotusvõrgust edastatav elektrienergia maksustatakse vaid soodusaktsiisimääraga, mille tõttu puudub võimalus soetada üheaegselt eri aktsiisimääradega maksustatud elektrienergiat (sh tavaaktsiisimääraga maksustatud elektrienergiat selle hilisemaks tagastamiseks jaotusvõrku). Sellest tulenevalt puudub elektroiintensiivsel ettevõtjal ka eraldi arvestuse pidamise kohustus.
7. Eelnevalt oleme selgitanud elektroiintensiivse ettevõtja kohustust tarbida soodusaktsiisimääraga maksustatud elektrienergiat ainuisikuliselt, mille tõttu ei ole võimalik jaotusvõrgust soetatud elektrienergia edasimüük salvestusseadme omanikule või muudele isikutele. Sestap ei pea me vajalikuks ka analüüsida, kas elektrienergia müük kavandatud kujul võib mõjutada ettevõtja põhitegevusala ja seega välistada aktsiisivabastuse loa omamise.
8. Kuna ühe võimalusena kavandatakse salvestusseadme omaniku elektrienergia soetamise ja selle hilisema jaotusvõrku tagastamise täielikku eraldamist elektroiintensiivsest ettevõtjast (eraldi akud, mõõtepunktid, ühendused jm), jääb

selgitustaotlusest arusaamatuks selle tegevuse seos ja võimalik mõju aktsiisivabastuse luba omava elektrointensiivse ettevõtjaga. (Täiendavalt märgime, et salvestatud elektrienergia hilisemal tagastamisel jaotusvõrku ei tagastata sellelt varasemalt jaotusvõrgust väljastamisel tasutud aktsiisi.)

Vastus selgitustaotluse küsimusele 2.1. (iii):

9. Maagaasi aktsiisisoodustuse kontekstis ei loeta intensiivse gaasitarbimisega ettevõtjaks isikut, kelle põhi- või kõrvaltegevusala kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1893/2006 I lisa jao D ossa 35 „Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine”. Viidatud tegevuslade hulka kuulub muuhulgas ka elektrienergia salvestamine (klass 35.16, sh salvestamine ise oma tarbeks vastavalt Alternatiivile I), mis seega välistab elektrointensiivse ettevõtja kvalifitseerumise ühtlasi ka intensiivse gaasitarbimisega ettevõtjaks.
10. Kuna elektrointensiivne ettevõtja nagunii ei saa soetatud elektrienergiat müüa edasi salvestusseadme omanikule (või muudele isikutele), ei pea me vajalikuks analüüsida selle tegevuse kuulumist ettevõtja põhi- või kõrvaltegevusalaks koos sellest tulenevate mõjudega. Siinkohal tuleb silmas pidada ka, et nii elektrienergia müük (klass 35.15) kui ka selle maaklerite ja vahendajate tegevus (klass 35.40) kuuluvad samuti tegevusalade hulka, mis välistavad kvalifitseerumise intensiivse gaasitarbimisega ettevõtjaks.

Kavandatud elektrienergia salvestustegevus võib sõltuvalt asjaoludest avaldada ettevõtjate tegevusele ka muid mõjusid, mida ei ole siinkohal võimalik ammendavalt käsitleda. Seetõttu soovitame nii elektrointensiivsust kui intensiivset gaasitarbimist käsitlevat aktsiisiregulatsiooni analüüsida komplekselt.

Aktiisivabastuse luba omav nii elektrointensiivne kui ka intensiivse gaasitarbimisega ettevõtja peab eelnevalt kooskõlastama Maksu- ja Tolliametiga aktsiisivabastuse loa taotlemise aluseks olnud andmete muutmise, sh elektrienergia salvestustegevuse (ATKEAS § 69⁶ lg 1 p 8).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Jekaterina Nikitina
aktsiiside osakonna juhataja

Peeter-Tanel Orro
676 2261
peeter-tanel.orro@emta.ee